

80-1735

2007
TBMM

ONUR ÖDÜLÜ

Prof. Dr. İhsan Doğramacı

TBMM
Kütüphanesi

Yer: **80-1735**

Yıl:

Cilt:

Kısım:

Kopya:

Demirbaş No.

2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ONUR ÖDÜLÜ

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

SUNUŞ

Demokrasinin kalbi, millet iradesinin temsil edildiği yer olan Türkiye Büyük Millet Meclisi, yaptıkları çalışmalarla ülkemize hizmette bulunan insanları desteklemeyi ve ödüllendirmeyi kendisine ilke edinmiştir.

Meclisimiz, bu amaçla 2005 yılından beri iki ayrı kategoride verdiği ödüllerle ülkemizin adını onurla tüm dünyaya duyuran, milletimize hizmet eden ve emek verenlerin arkasında olduğunu göstermiştir.

Uluslararası alanda kazandığı üstün başarılarla Türkiye'nin temsiline ve tanıtımına katkı sağlayan kişilere verilen “TBMM Onur Ödülü”, ilk defa 2005 yılında, dünyaca ünlü beyin cerrahımız Prof. Dr. Gazi Yaşargil'e takdim edilmiştir.

Başkanlık Divanımız, 15 Mart 2007 tarih ve 126 sayılı kararıyla bu yılki “TBMM Onur Ödülü”nü Prof. Dr. İhsan Doğramacı'ya verilmesini oybirliğiyle kabul etmiştir.

Ülkemizde ve uluslararası alanda tanınan değerli bilim adamımız Prof. Dr. İhsan Doğramacı, kurduğu üniversiteler, eğitim hayatına sağladığı büyük katkılar ve tıp alanında elde ettiği akademik başarılar nedeniyle bu ödüle layık görülmüştür.

Prof. Dr. İhsan Doğramacı, başarılarla dolu parlak akademik kariyeri, üyesi olduğu ya da kurucuları arasında yer aldığı çok sayıda uluslararası bilim ve eğitim kurumlarıyla, hayatını ülkesine ve insanlığa hizmete adamıştır.

İkincisi verilen bu anlamlı ödülü alması nedeniyle ülkemizin eğitim gönüllülerinden biri olan sayın Doğramacı'yı Meclisimiz adına tebrik ediyorum.

İlerlemiş yaşına rağmen eğitim alanındaki çalışmalarını sürdüren sayın Doğramacı'nın Erzurum, Malatya, Van ve Şanlıurfa gibi illerimizde yürütmekte olduğu Bilkent benzeri okullar açma projesini de takdirle karşılıyorum.

Meclisimiz, verdiği bu ödülle, milletimize hizmetin ve sahip olduğumuz değerlerin kıymetini bildiğini ortaya koymaktadır.

TBMM Onur Ödülü'ne katkıda bulunan, başta Başkanlık Divanı Üyelerimiz olmak üzere, TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu'na ve adayların tespiti konusunda tüm emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Halkımız adına gururla verdiğimiz TBMM Onur Ödülü'nü alan Prof. Dr. Sayın İhsan Doğramacı'yı tekrar kutluyor, kendisine sağlık ve huzur dolu bir ömür diliyorum.

Bülent ARINÇ
TBMM Başkanı

Prof. Dr. İhsan Doğramacı'nın Biyografisi

Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI

Doğramacızade Karamehmet, Irak seferinde IV. Murat'a eşlik eden ve ailesiyle birlikte Erbil'e yerleşen bir Türkmen'dir. Doğramacızade'nin soyundan gelen İhsan Doğramacı, Erbil Belediye Başkanı Ali Paşa'nın oğlu olarak 1915 yılında dünyaya geldi.

İlkokulu Türkçe eğitim veren Erbil Mekteb-i İptidaiesinde, ortaöğrenimini Beyrut Amerikan Kolejinde tamamladı. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinden 1938 yılında mezun oldu. Çocuk sağlığı ve hastalıkları (pediatri) eğitimini Ankara Numune Hastanesinde Prof. Albert Eckstein'in asistanı olarak ve daha sonra Harvard Üniversitesi Mezuniyet Sonrası Tıp Fakültesinde sürdürdü. Boston Çocuk Hastanesi ve Washington Üniversitesi St. Louis Çocuk Hastanesinde araştırmalar yaptı.

1947-1949 yılları arasında Ankara Üniversitesinde Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları konusunda öğretim görevlisi olarak çalıştı. 1949 yılında doçentlik unvanını aldı. 1954 yılında aynı üniversitede profesör olarak görev yaptı. 1963-1965 yıllarında Ankara Üniversitesi Rektörü, 1965-1967 yıllarında Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Mütevelli Heyet Başkanı, 1967-1975 yıllarında Hacettepe Üniversitesi Rektörü görevlerinde bulundu. 1976 yılında Paris V (René Descartes) Üniversitesinde konuk profesör olarak görev aldı.

Ankara Üniversitesi Rektörlüğü sırasında Avrupa Rektörler Birliği Yönetim Kurulu üyeliğine seçilen Doğramacı, her iki ayda bir Avrupa Üniversitelerinde düzenlenen toplantılara katıldı. Bu vesileyle bu ülkelerin yükseköğretim sistemlerini yerinde inceleyerek bilgi edinme fırsatını buldu. 1981 yılında yükseköğretimde reform çalışmaları gerçekleştirmek üzere yurda dönen Doğramacı, aynı yıl Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı görevine getirildi. Bu görevi 1992 yılına kadar sürdürdü.

8

1982 yılında Anayasada yapılan değişiklikle birlikte vakıflarca üniversite kurulması olanağı doğdu. Bu olanaktan yararlanılarak 1984 yılında kurulan Bilkent Üniversitesi, 1986 yılında eğitim-öğretime başladı. Sayın Doğramacı, 1986 yılından beri Üniversitenin Mütevelli Heyet Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Türkçe dışında İngilizce, Fransızca, Almanca, Arapça ve Farsça bilen İhsan Doğramacı, evli ve üç çocuk babasıdır.

Uluslararası Kuruluşlardaki Görevleri

1945 yılında San Francisco’da kurulan Birleşmiş Milletler, Çin ve Brezilya delegelerinin önerisi üzerine sağlıkla ilgili uluslararası düzeyde bir kuruluş oluşturulmasına karar verdi. Böylece kurulan Dünya Sağlık Örgütü (WHO), ilk toplantısını New York’ta yaptı. Dünya Sağlık Örgütü’nün bu toplantısına katılarak kuruluş anayasasını imzalayanlar arasında bugün hayatta olan tek kişi İhsan Doğramacı’dır.

Dünya Sağlık Örgütü, çalışmalarını İsviçre’nin Cenevre kentinde sürdürdü. Doğramacı, Örgütün toplantılarına sık sık Türk Delegasyonunun başkanı olarak katıldı ve Asamblenin ikinci başkanlığına seçildi.

Bu sırada Doğramacı’nın Hacettepe Tıp Fakültesinde uyguladığı özgün eğitim sistemi dünyada büyük yankı uyandırmıştı. İngiltere’de Tıp Eğitimi Reformu çalışmalarında görev alan Kraliyet Komisyonu Başkanı Sir Brian Windeyer, hazırladığı raporda Hacettepe’de uygulanan Tıp Eğitimi Programının İngiltere’de oluşturmaya çalıştıkları programın aynısı olduğunu belirtmişti.

Dünya Sağlık Örgütünde son derece etkin görevlerde bulunan Doğramacı, Örgüt adına Afrika’da Kamerun-Yaounde’de ve Nijerya-İfe’de, Güney Amerika’da Brezilya’nın başkenti Brasilia’da ve Kanada-Sherbrooke’de Hacettepe örneğine benzer Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakülteleri kurulmasına önderlik etti.

Birleşmiş Milletler UNICEF Teşkilatının üç dönem Program Komitesi Başkanlığını ve iki dönem Yürütme Kurulu Başkanlığını yaptı. 1992 yılında UNICEF adına Saraybosna’da taraflar arasında geçici ateşkes sağlanmasına katkıda bulundu. Burada, çocuklara yönelik aşı ve yiyecek-giyecek sağlama kampanyalarına önderlik etti. UNICEF Türkiye Milli Komitesi’nin kurulmasında etkin olarak görev aldı ve 2003 yılına kadar bu komitenin başkanlığını üstlendi. 2003’te bu kuruluşun Yaşam Boyu Onursal Başkanı seçildi.

Afganistan savaşı sırasında hekimlerden oluşturduğu bir ekiple birlikte Afganistan'ın Kabil kentine gitti. Orada üniversite yetkilileri ve bakanlarla görüşerek Kabil Atatürk Çocuk Hastanesinin son gelişmelere göre donatılması işini üstlendi. Aynı zamanda, Ankara'da, Afgan hekim ve sağlık personeline eğitim kursları, çeşitli düzeylerdeki Afgan öğretmenlere de hizmet içi kursları verilmesini sağladı. Bu kursları halen sürdürmektedir.

Yüz elli ülkeden 500.000'in üzerinde üyesi olan Uluslararası Pediatri Kurumunun (IPA) 1968'den 1992'ye kadar her üç yılda bir, Başkanı ya da Genel Direktörü seçilen Doçramacı, 1992'de Kurumun Yaşam Boyu Onursal Başkanlığına getirildi. Ayrıca, belli dönemlerde Dünya Sağlık Örgütü, UNICEF, Uluslararası Pediatri Kurumu, Uluslararası Jinekoloji ve Obstetrik Federasyonu (FIGO) ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) yöneticilerinden oluşan bir "task force" (güç birliği) kurdu ve bu birliğin başkanlığını yaptı. Bunların yanı sıra, Türk Dilli Ülkeler Pediatri Dernekleri Birliğinin kurulmasına ve bu birliğin IPA üyesi olmasına öncülük etti.

1949 yılında Paris'te kurulan Uluslararası Çocuk Merkezinin (ICC) Yönetim Kurulu Üyesi olarak uzun süre görev yaptı. 1999 yılında Merkez, çalışmalarını Ankara'da sürdürmeve karar verdi ve Doçramacı 1999-2006 yılları arasında bu kuruluşa başkanlık etti.

10

Türkiye'de Tıp Eğitime ve Yükseköğretime Getirdiği Yenilikler

Doçramacı, 1954 yılında kurduğu Çocuk Sağlığı Derneği ve Hacettepe Vakıfları aracılığıyla Çocuk Sağlığı Enstitüsünün gelişmesine büyük katkıda bulunmuş, 1961 yılında Enstitüye bağlı bir Hemşirelik Yüksekokulu ile Türkiye'nin ilk Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Diyetetik-Nütrisyon ve Tıbbi Teknoloji Yüksekokullarını kurmuştur.

1958 yılında Türkiye Millî Pediatri Derneğini kurmuştur.

1963 yılında Ankara Üniversitesi bünyesinde tıp eğitimi veren ikinci fakülte olan Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesinin, ardından Diş Hekimliği Yüksekokulunun kurulmasını sağlamıştır.

Erzurum Atatürk Üniversitesi'ne ve Trabzon Karadeniz Teknik Üniversitesi'ne birer tıp fakültesi kurulmasına öncülük etmiştir.

1967 yılında Hacettepe Üniversitesi'ni kurmuştur.

Yükseköğretim Kurulu Başkanı olarak Eskişehir'de Anadolu, Kayseri'de Erciyes, Samsun'da Ondokuz Mayıs ve Sivas'ta Cumhuriyet Üniversitelerinin kurulmasına hizmet etmiştir.

Üniversitelerden Aldığı Fahri Doktoralar

İhsan Doğramacı'ya dünya çapında 14 üniversite ile aralarında Anadolu Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nin de bulunduğu 11 Türk üniversitesinden 30 tane Fahri Doktora unvanı tevcih edilmiştir. Kendisine Fahri Doktora veren dünya üniversiteleri şöyle sıralanabilir:

Ain Shams Üniversitesi (Mısır), Bağdat Üniversitesi (Irak), Case Western Reserve Üniversitesi (ABD), De Montfort Üniversitesi (İngiltere), Devlet Üniversitesi (Azerbaycan), Devlet Tıp Üniversitesi (Azerbaycan), Doğu Akdeniz Üniversitesi (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti), Glasgow Üniversitesi (İskoçya), Guayaquil Üniversitesi (Ekvator), Helsinki Üniversitesi (Finlandiya), Jamia Millia Islamia Üniversitesi (Hindistan), Nebraska Üniversitesi (ABD), Nice Üniversitesi (Fransa), Roma Üniversitesi "La Sapienza" (İtalya) ve Soka Üniversitesi (Japonya).

11

Akademilerde ve Pediatri Cemiyetlerinde Üyelikleri

İhsan Doğramacı, dünya çapında pediatri ve tıpla ilgili 8 akademinin üyesi, başta Dünya Sağlık Örgütü Tıp Cemiyeti olmak üzere 23 ülkenin Ulusal Pediatri Derneği Onursal Üyesidir.

Akademi Üyelikleri: Amerikan Pediatri Akademisi, Almanya "Akademie der Naturforscher, Leopoldina", Azerbaycan Ulusal Bilimler ve Fen

Akademisi, Fransa Ulusal Tıp Akademisi, Hindistan Ulusal Tıp Bilimleri Akademisi, İngiltere Kraliyet Tıp Koleji, İngiltere Kraliyet Pediatri ve Çocuk Sağlığı Koleji, Ürdün Alu'l-Beit Akademisi.

Onursal Üyelikleri: Dünya Sağlık Örgütü Tıp Cemiyeti Onursal Üyeligi; ABD, Almanya, Arjantin, Avustralya, Avusturya, Bulgaristan, Dominik Cumhuriyeti, Ekvator, Fas, Finlandiya, Fransa, İngiltere, İspanya, İsveç, Kazakistan, Kırgızistan, Meksika, Özbekistan, Polonya, Tunus, Türkiye, Türkmenistan, Ürdün Ulusal Pediatri Dernekleri Onursal Üyesidir.

Ödülleri

TÜBİTAK Hizmet Ödülü (1978), Léon Bernard Vakfı Ödülü (WHO, 1981), Christopherson Ödülü (Amerikan Pediatri Akademisi, 1986), Maurice Pate Ödülü (UNICEF, 1995), Devlet Madalyası (Romanya, 1997), “Herkes-İçin-Sağlık” Altın Madalyası (WHO, 1997), Avrupa Konseyi “Barış, Adalet ve Tolerans Ödülü (1998), Sağlık ve Eğitim Hizmet Ödülü (1999), Dış İşleri Bakanlığı Üstün Hizmet Ödülü (Türkiye, 2000), Dr. Jushichiro Naito Ödülü (2005), Sevda-Cenap And Müzik Vakfı 2005 Onur Ödülü Altın Madalyası.

Nişanları

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Üstün Hizmet Madalyası, Azerbaycan Haydar Aliyev Madalyası, Azerbaycan İstiklal Nişanı (First rank order), İran Hümayun Madalyası (I. Derece), Gran Cruz Placa de Plata de la Orden Heráldica de Cristóbal Colón (Dominik Cumhuriyeti), Gran Oficial, Orden del Mérito de Duarte, Sánchez y Mella (Dominik Cumhuriyeti), First Rank Commander of the Order of the Lion of Finland (Finlandiya), First Rank Commander of the Order of Merit of Poland (Polonya), St. Mary Yurdu Madalyası (Estonya), Officier de la Légion d'Honneur (Fransa).

Yayınları

Çocuk ve halk sağlığı ile tıp eğitimi konusunda yayımlanmış 100'den fazla makalesi bulunan İhsan Doğramacı'nın yazdığı kitaplar ve kitap bölümleri şöyle sıralanabilir:

Kitaplar: *Annenin Kitabı*, Ankara: Güzel İstanbul Matbaası, 1952 (son baskısı 1999'da olmak üzere 12 kez basılmıştır); *Prematüre Bebek Bakımı*, Ankara: Örnek Matbaası, 1954; *Günümüzde Rektör Seçimi ve Atama Krizi*, Ankara: Meteksan, 2000; *History of the International Pediatric Association 1910-2000*, York: Wilton 65, 2001.

Kitap Bölümleri: "Porphyrias and porphyrin metabolism" *Advances in Pediatrics* içinde. Cilt XIII, Chicago: Year Book Medical Publishers, 1964; "Care of Mother and Child", *Health of Mankind* içinde. Londra: Churchill, 1967; "Metabolic disorders", "The abdomen and the gastrointestinal tract", "The genito-urinary system". *Pediatrics* içinde. Boston: Little, Brown and Co., 1969, 1975, 1984, 1990; "Probleme von auslaendischer Arbeitnehmer". *Die Kinder auslaendischer Arbeitnehmer* içinde. (Fortschritte der Sozialpediatrie). Cilt 5. Münih, Viyena, Baltimore: Urban und Schwarzenberg, 1980; "Child labour: An Overview". *Child Labour: A Threat to Health and Development* içinde. Iketseng Series on the Health and Welfare of Children, No. 1. Cenevre: Defence for Children, 1981 ve 1985; "Ethical Considerations in the Advancement of Medical Science and Technology as Reflected in Research in Pediatrics". *Medical Science and the Advancement of World Health* içinde. New York: Praeger, 1985.

13

Editörlük Faaliyetleri

Kurucu Editör: *The Turkish Journal of Pediatrics* (1958-1993), *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi* (1958-1993), *Bulletin of the International Pediatric Association* (1975-1985); **Danışman Editör:** *Journal of Clinical Computing*, Buffalo, N.Y. (1979-2000), *Clinical Pediatrics*, Philadelphia (1963-1980).

Biyografisini İçeren Eserler

Biyografisine Yer Veren Uluslararası Bültenler: *Dictionary of International Biography*-Minerva, *International Medical Who's Who*, *The*

International Who's Who, Who's Who in the World, Who's Who in Europe, Who's Who in the Middle East and North Africa, International Who's Who of Intellectuals, Men of Achievement (Cambridge), International Scholar's Directory.

Biyografisiyle İlgili Yayımlanan Kitaplar: Prof. Dr. Şinasi Özsoyly, *Ihsan Doğramacı ile 40 Yıl*. Ankara: Özkan Matbaacılık, 1995; Prof. Dr. Muvaffak Akman, *Yaşamında Hacettepe ve Sonrası*. Yalova: Emek Ofset Matbaası, 1995; Prof. Dr. Celal Ertuğ, *Türkiye'de ve Dünyada Ihsan Doğramacı Olayı*. Ankara: Özkan Matbaacılık, 1996 (Azeri lehçesiyle de basılmıştır); Sir Horace Phillips, *Ihsan Dogramacı: A Remarkable Turk*. York: Wilton 65, 1996, 1997 (Rusça, Fransızca, Almanca ve Lehçe olarak da basılmıştır); Dünya Sağlık Örgütü Tomris Türmen ve Uluslararası Pediatri Kurumu Jane G. Schaller, *Children in His Heart, Youth on His Mind: 65 Years of Service to Child Health and Education*. Windsor: Wilton 65, 2003; Erdoğan Okyay, *Ihsan Doğramacı ve Çağdaş Üniversite*. Ankara: Sevda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları, 2006, 2007.

BİZLER, DOĞRAMACI'NIN HACETTEPESİ'NDE DOĞDUK!

Mehmet HABERAL

Başkent Üniversitesi Rektörü

Türkiye'nin Cumhuriyet tarihi, sağlık ve eğitim alanında olağanüstü hızla bir değişim dönemidir. Bu olağanüstü değişimi, bana göre “odun ateşinin ışığından lazer ışığına” deyişiyle tanımlamak yerindedir.

Cumhuriyet tarihimiz, insanlığın geçirdiği çağları kısa zaman içinde yaşayarak gelişen bu süreçte, tarih yapan büyük enerjiler, öncü kişiler ve sıra dışı karakterler ortaya çıkarmıştır. Sayın Prof. Dr. İhsan Doğramacı işte bunlardan biridir. Türkiye’de özellikle sağlığın “yeni çağ”ını başlatan, bunun için gözle görülür ilk atılımı ve büyük bir zihniyet değişimini gerçekleştiren kişidir Prof. Dr. İhsan Doğramacı.

Sayın Doğramacı’nın hekimliğinin ilk yıllarında çocuk ölümlerini önlemek için başlattığı çalışma, çok geçmeden örnek nitelikteki kurumlarla taçlanmıştır. Ama Sayın Doğramacı’nın asıl fetihçi karakteri, Hacettepe Üniversitesini kurmasıyla belirmiştir. Hacettepe Üniversitesinin öncü rolünün özeti, ülkemizde modern tıbbın gerektirdiği yetişkin insan ve tıbbi donanımın alt yapısının ülkemize örnek olacak şekilde hazırlanmasıdır.

Bu özet, ülkemiz için sağlıkta bir zihniyet devriminin de özetidir. Üstelik sözde değil eylemde, hayal edilende değil yapılanda somutlaşan bir zihniyet devrimidir bu. Bu zihniyetin hastane ve hizmet anlayışı hekime güven dönemini başlatmıştır. Yepyeni bir dönemdir bu ve bu dönemde Türkiye’de hekimin ayaklarını basacağı, sağlam bir zemin oluşmuştur.

Sayın Doğramacı’nın başlattığı “yeni çağ”, sağlığın bilgi ve teknolojiyle buluşması dönemidir aynı zamanda. Bu dönemden sonra ülkemizin büyük

kentlerinde ve üniversitelerinde dünya standartlarına ulaşan çalışmalar yapılabilir olmuştur.

Çağdaş dünyanın sağlık alanında hangi ileri hamlesi varsa, bunun ülkemizdeki öncü uygulamasında Sayın Doğramacı'nın katkısı vardır. Bunlardan biri de organ naklidir. Bugün ülkemiz transplantasyon alanında dünyanın öncü ülkeleri arasında yer alıyorsa, bunda Sayın Doğramacı'nın rolü asla unutulamaz.

Sayın Doğramacı'nın ülkemize katkısı elbet ki yalnızca sağlıkla da sınırlı değildir. O, aynı zamanda yükseköğretim sistemimizde de çağdaşlaşmanın gerektirdiği yapıyı kurmuş ve yerleştirmiştir. Bugün üniversitelerimiz bilim dünyasında ellili sıralardan yirmili sıralara bu sayede yükselmiştir. Ayrıca, yükseköğretime büyük bir kalite ve atılım kazandıran vakıf üniversitelerinin fikir babası ve öncüsü de Sayın Doğramacı'dır. Kendisi, vakıf üniversitelerinin diğer çağdaş ülkelerde olduğu gibi, işlevini ve önemini anlayıp ülkemizde anayasal bir kurum olarak yükseköğretime katılmasının önünü açmıştır.

16

“Dünyada uygarlığın ulaştığı doruk ne ise, ülkem o düzeye layıktır. Bunu gerçekleştirmek için bir girişimde bulunulmamışsa bu görev bana düşüyor. O halde çalışmaya başlamalıyım!” diye düşünen yurtseverlerdendir o. İşte bu girişimci ruh, yetenekle, arzuyla ve ibadet duygusuyla çalışmakla birleştğinde, ortaya çıkan karakterin adıdır İhsan Doğramacı.

Bu karakter, hiçbir çaresizliği bahane etmedi; imkânsızlığı mucize bekleyerek değil, çalışarak imkâna dönüştürdü.

Sayın Doğramacı, bir hekim, bir öğretim üyesi ve asıl örnek bir yurttaş olarak unutulmaz eserleriyle ülkemizin tarihine adını yazdırmayı başarmış bir büyük karakterdir. Onun rolü şu sözle daha kestirmeden anlatılabilir:

Bizler Doğramacı'nın Hacettepe'sinde doğduk!

Onunla aynı ülkenin yurttaşı olmak, aynı meslekten olmak ve dahası dost olmak, benim için yeri doldurulmaz bir mutluluk ve yaşam kaynağıdır.

GERÇEKLEŞEN İDEALLER VE TANIKLIĞIM

Prof. Dr. Mithat ÇORUH

Başkent Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı

Hacettepe ve Bilkent Üniversitelerinin kurulma, büyüme ve gelişme aşamalarına yakından tanıklık etmiş bir birey olarak, Prof. Dr. Sayın İhsan Doğramacı'nın ülkemizde yükseköğretim ve sağlık hizmeti alanlarındaki tarihi girişimlerini izlemek ve bunların içinde yer alma fırsatı bulmak, bana daima kıvanç vermiştir. Hocamızın ideallerini gerçekleştirmede, hedeflerine varmada sahip olduğu en önemli özelliklerin yaratıcılık, ileri görüşlülük ve isabetli karar alma becerisi olduğu kanısındayım.

Bir asistan olarak göreve başladığım Çocuk Hastanesinin, aynı zamanda bir üniversitenin altyapısını oluşturacak biçimde planlandığını o zamanlar görememiştik. Hastaneye seçilerek alınan asistanlar, bilgi ve deneyim kazanmaları amacıyla, ABD'nin önemli üniversitelerinde özellikle temel sağlık hizmetlerinde dünyaca tanınmış bilim adamlarının yanına gönderildiler. Bu öğrencilerin ileride kurulacak üniversitenin öğretim kadrosunun çekirdeğini oluşturacağını ancak üniversite hocası olduğumuz zaman anlayabildik.

Sayın Doğramacı ile birlikte Beytepe Köyü'nün muhtarı ve ileri gelenleri ile defalarca yaptığımız toplantıların, onların ikramları olan dürümleri yiyerek aynı sofrayı paylaşmamızın yıllar sonra Bilkent Üniversitesine dönüşmesi değerli Hocamızın vizyonunun ne kadar derin olduğunu bizlere gösterdi.

Bilkent Üniversitesinin öğrencilerden alınacak ücretlerin yanı sıra mali kaynaklarla desteklenmesi gerektiğine inanan Sayın Doğramacı, kurduğu vakıflar ve iktisadi teşebbüslerle üniversiteyi ekonomik bakımdan güçlü kılmak istiyordu. Bu amaçla Beytepe'de kurulacak olan Tepe Mobilyanın arsasının bulunması ve fabrika makinalarını Almanya'dan satın alan teknik heyette yer almamla ilgili anılar hafızamda hâlâ tazeliğini koruyor.

Tepe Mobilyanın kurulması için Almanya-Stuttgart'tan fabrika makinelerinin ithali gerekiyordu. O dönemde yurt dışına döviz transferi yapılamıyordu. Doğramacı Hoca, Milli Eğitim Bakanlığı Ağaç İşleri Olgunlaşma Enstitüsü Teknik Müdürü Ahmet Ersudaş, Almanca bilen teknik öğretmen Hüseyin Kıvanç ile birlikte beni Almanya'ya gönderdi. Bize yurt dışındaki şahsi hesabı ile ilgili imzalı fakat miktarı yazılmamış boş çekler verdi. Almanya'da fabrika yetkilileri ile konuştuk. Onlar, "Bir fabrika kurmak çok zor, fabrika parçalarını bile gönderemiyoruz; çünkü 500 dolar, 1000 dolar gibi ufak paralar bile ödenemiyor," dediler. Elimizdeki imzalı boş çekleri gösterdiğimizde bizden bir gün süre istediler. Çeklerin karşılığı olup olmadığını kontrol ettikten sonra ertesi gün bizi davet ettiler. Bu defa pazarlığa başladık. Bize %40 kadar tenzilat yaptılar ve parayı hemen ödememiz halinde İngiltere için yaptıkları makinaları bize verebileceklerini ifade ettiler. Biz de parayı ödeyebileceğimizi söyledik. Çekleri verdik. Makinalar çok kısa bir sürede Ankara'ya geldi ve faaliyete başladı. Sayın Doğramacı'nın tamamen şahsi imkânlarıyla kurduğu bu işletmelerde kendisinin ve aile fertlerinin en ufak bir hissesi bulunmamaktadır.

18

O günler zorluklarla dolu da olsa, anılarımız bize zevk ve heyecan vermeye devam ediyor. İleri yaşına rağmen ideallerinden ödün vermeyen, girişimciliğini ilk günlerin heyecanıyla sürdüren Sayın Hocamızın yeniden büyük sürprizlerle karşımıza çıkması, hiç birimizi şaşırtmayacaktır.

TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA İHSAN DOĞRAMACI OLAYI: ÖNSÖZ'DEN*

Prof. Dr. Celal ERTUĞ

Türkiye'deki bütün kendini yenileme hareketlerinin, reformların karşısında, bütün sorunların ve çözümsüzlüklerin altında, hep bildikleri şeylerle, bildiklerini sandıkları şeyleri ayırt edemeyenlerin engellemeleri vardır.

Türkiye için yaşamsal önem taşıyan çağdaş üniversiteleşme süreci başlatılmış fakat bu hareket erimine ulaşamamış, bilgi toplumuna dönüşüm yakalanamamıştır. Ancak ortada kristalize olmamış ve Türkiye insanının kafasında net olarak yerini bulamamış bir "Doğramacı Olayı" durmaktadır.

İhsan Doğramacı, ülkede çağdaş üniversiteleşme hareketinin lideri olarak, bütün hücreleriyle kendini skolastik sistemin değiştirilmesine, yeniden yapılanmasına ve bilgi toplumuna dönüşmesine vermiştir.

Toplamlar yetiştirdikleri değerleri bütün boyutlarıyla tanımak, onları ülkenin gurur mozayigindeki yerine oturtmakla yücelirler.

Türkiye'nin ilginç bir insan mozayigi, zengin bir kültür dokusu vardır. Ama ne yazık ki, biz kendimizi yeterince tanımıyor, tanıtamıyoruz. Bunu bilmek ve tanıtmak gerekir.

1990'ların İhsan Doğramacı'sı, Türkiye'de ününün doruğundadır. Onun nereden gelip, bu noktaya nasıl tırmandığı çözülmesi güç bir gizdir. Doğramacı'yı ününe ulaşmadan önce yakından tanıyanlardan, yanılmıyorsam yalnız ben kaldım. Aslını ararsanız o, çok kapalı, oldum olası kimsenin pek

* Türkiye'de ve Dünyada İhsan Doğramacı Olayı, İstanbul: Komad Matbaacılık, 1996, s.1-2.

bilmediği, tanımadığı bir kompüterdir. Aklında yakın, orta ve uzun vadeli programlar üretir, onları hafızaya alır. Doğramacı'nın kişiliğini tanımak, onunla çok özel bir diyalog kurabilmekle mümkündür. Ben bu açıdan onunla iletişim kurabilen, belki de tek arkadaşımım.

Doğramacı, sabır dolu bir inandırıcılıkla, bıkip usanmadan, Türkiye insanına, düşüncelerini, yaptıklarını ve yapmak istediklerini, katı bir engelleme zihniyetini aşarak anlatmayı başarabilen bir "Olay Adam"dır.

Çağdaş üniversiteleşme ile çocuk ve insan sağlığı alanlarında ürettiği yenilikler ona, Türkiye insanının göğsünü kabartması gereken iki yüzü aşkın uluslararası ödül kazandırmıştır.

Doğramacı'nın Türkiye'de gerçekleştirdiği eserler, açtığı değişim ve yeniden yapılanma çığırı, sınırlarımızı aşmış, üzerinde yaşadığımız gezegenin ünlülük aşamalarının doruğuna ulaşmıştır. Bir başka deyişle Doğramacı, ülkemizdeki yükseköğretim kavramları ile çocuk ve insan sağlığı örgütlenmesindeki çağdaş reformlarıyla tüm insanlığa mal olan bir öncü, bir lider kimliğine kavuşmuştur.

İHSAN DOĞRAMACI İLE OTUZ BEŞ YIL

Prof. Dr. Orhan BAYSAL

Bilkent Holding A.Ş. Genel Koordinatörü

Kağıdı, kalemı elime aldığımda, ömrümün son otuz beş yılı gözlerimin önünden bir sinema şeridi gibi gelip geçti. 1971 yılında Hacettepe Üniversitesinde göreve başlamam, orada doçent ve profesör oluşum; başta Hacettepe Üniversitesi Senato ve Mühendislik Fakültesi olmak üzere, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi ile Sivas Cumhuriyet Üniversitesinin kuruluşunda verdiğim yönetim hizmetlerim; Danışma Meclisi Üyesi olmam ve Bütçe-Plan Komisyonu yönetiminde bulunmam; Yükseköğretim Kurulu Üyeligindeki, Bilkent Üniversitesinin kuruluşunda ve Mütevelli Heyet Üyeligindeki çalışmalarım; nihayet, şu an sürdürmekte olduğum Bilkent Üniversitesi kuruluşlarındaki Genel Koordinatörlük görevim tek tek gözümün önünden gelip geçti.

21

Türkiye Büyük Millet Meclisi Onur Ödülü'nün tevcih edildiği Sayın Doğramacı'nın çalışmalarını, hizmetlerini, bizzat tanık olduğum geçmişinden yola çıkarak, bir nebze de olsa, vurgulamak isterim:

Çok iyi tanıdığımı inandığım Sayın Doğramacı'nın Türkiye'de altmış yılı bulan icraatına bakıldığında, hiç kimsenin düşünemediği, hayal bile edemediği, hatta "bunların gerçekleştirilmesi mümkün değildir" dediği projeleri tek tek hayata geçirdiği görülebilir. Açıkça itiraf etmem gerekir ki, ilk yıllarda dinlediğimde ve okuduğumda gerçekleşeceğine şüpheyle baktığım projelerinin, idcallerinin, hayallerinin tek tek ülkemize kazandırıldığına tanık olmuşumdur. Birkaç örnek vermek gerekirse şunlardan söz edilebilir:

Bir zamanlar mensubu olduğum ve bununla daima gurur duyduğum Hacettepe Üniversitesi efsanesi; Anadolu'da yükseköğretim kurumlarının yaygınlaştırılması; çağdaş tıp öğretiminin ve sağlık hizmetlerinin ülkemize kazandırılması; Yükseköğretim Kanunu'nun hazırlanıp çıkartılması ve uygulanması; ilk vakıf üniversitesi olarak Bilkent Üniversitesinin kurulması ve

istisnasız herkesin beğeni ile söz ettiği bugünkü konumuna gelmesi; nihayet, Erzurum, Malatya, Van, Şanlıurfa gibi doğu illerinde kurulmakta olan okullar projesi, Doğramacı'nın bir çırpıda sayılabilecek büyük eserlerinden bazılarıdır. Kanımca, her sağduyulu insanın bunlar ve Doğramacı'nın hayata geçirilen diğer pek çok eserinin önünde saygı ile eğilmesi gerekir.

Sayın Hocam, bir hekim olması nedeniyle, önce daha çok tıp alanına eğilerek Hacettepe'yi kurmuş, daha sonra diğer alanlarda da kurduğu yükseköğretim kurumlarıyla ülke çapında birinci sınıf eleman yetiştirilmesine çalışmıştır. Nitekim, İhsan Doğramacı, kuracağı yükseköğretim kurumlarını ülke sathına yayabilmek amacıyla, 08.07.1967 tarih ve 892 sayılı "Hacettepe Üniversitesi Kurulması Hakkında Kanun"un 1'nci maddesine "Merkezi Ankara'da olmak üzere 'Hacettepe Üniversitesi' adı altında [...] bir üniversite kurulmuştur" hükmünü koydurmıştır. Bu hükümden hareketle, Hacettepe Üniversitesi Kayseri Gevher Nesibe Tıp Fakültesi, Eskişehir Anadolu Tıp Fakültesi ve Trabzon Tıp Fakültesini kurmuş, Erzurum Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi ve Eskişehir Anadolu Üniversitesinin kuruluşunu gerçekleştirmiştir.

Sayın Doğramacı'ya yöneltilen eleştirilerin ağırlık merkezini YÖK'ün kuruluşu ve uygulamaları oluşturmaktadır. Aslında, YÖK sistemi, ilk olarak 1973 yılında 1750 sayılı Yasa hükümleri çerçevesinde uygulamaya konulmuştur. Söz konusu yasada getirilen Yükseköğretim Kurulu Başkanının Milli Eğitim Bakanı olması ve Kurul üyelerinin çoğunluğunun bürokratlardan oluşması hakkındaki düzenleme, bir üniversitemizin başvurusu üzerine o zamanki 1961 Anayasası'nın 120'nci maddesine aykırı bulunmuş ve YÖK ile ilgili hükümler iptal edilerek yasadan çıkarılmıştır. 1980 yılından sonra, 1961 Anayasası'nın ilgili hükmü yürürlükten kalkınca, YÖK sistemi 2547 sayılı Yasa ile tekrar uygulamaya konulmuştur.

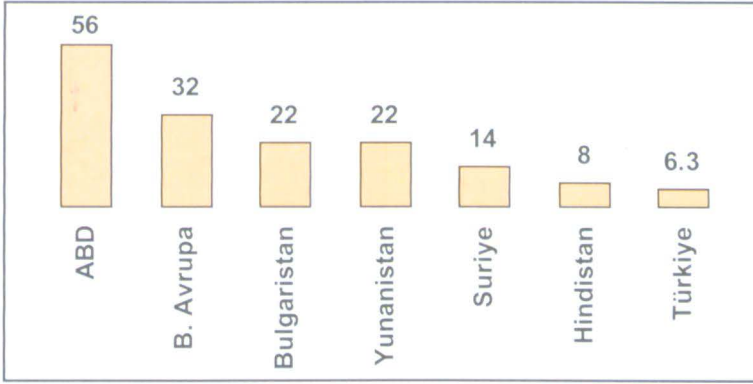
Yükseköğretim Kurulunun kurulması ile, 1981 yılından itibaren gerekli planlamalar yapılmış, gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında başta öğretim elemanı yetiştirilmesine, gerekli fiziki mekânların, yatırımların gerçekleştirilmesine öncelik verilmiştir. Yapılan tüm bu planlama ve uygulamaların sonucunda YÖK sistemiyle sağlanan bazı gelişmelere değinmek gerekirse şunlardan söz edilebilir:

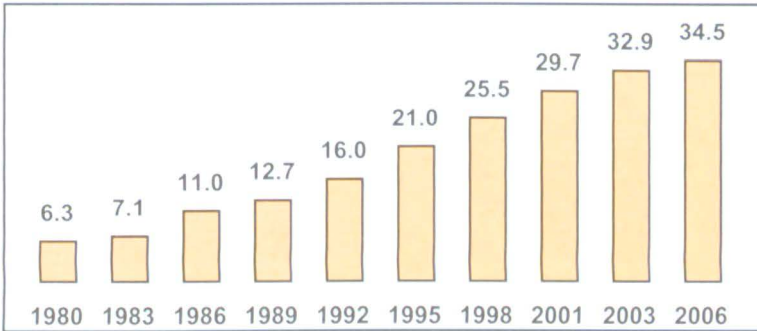
1980 yılında yükseköğretimde okullaşma oranı ABD’de % 50’nin üzerinde, Batı Avrupa’da % 32, Bulgaristan ve Yunanistan’da % 22, Suriye’de % 14 ve Hindistan’da % 8 idi. 1980 yılında nüfusumuz 45 milyon, 20-24 yaş grubu insanımız 4 milyon, üniversite sayımız 19, yükseköğretimde okullaşma oranımız % 6,3 idi. 2006 yılı itibarıyla nüfusumuz 70 milyon, 20-24 yaş grubu insanımız 6 milyon, üniversite sayımız 93 (68 devlet, 25 vakıf), yükseköğretimde okullaşma oranımız ise % 34,5’tir.

1980’de Ülkelere Göre Yükseköğretim Okullaşma Oranları

23

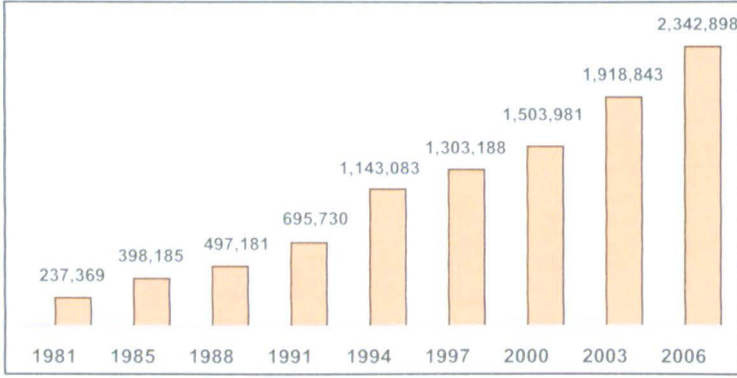
Yıllara Göre Türkiye’de Yükseköğretim Okullaşma Oranları

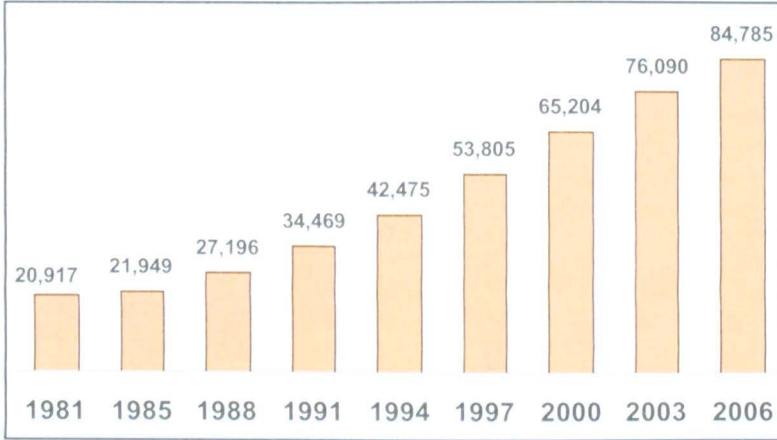

Yükseköğretimdeki toplam öğrenci sayısı 1981 yılında 237.369 iken, bu sayı 2006 yılında yaklaşık on kat artarak 2.342.898'e ulaşmıştır. Öğretim elemanı sayısı ise 1981 yılında 20.917 iken, her yıl artarak, 2006 yılında 84.785 olmuştur.

Yükseköğretimdeki Öğrenci Sayıları

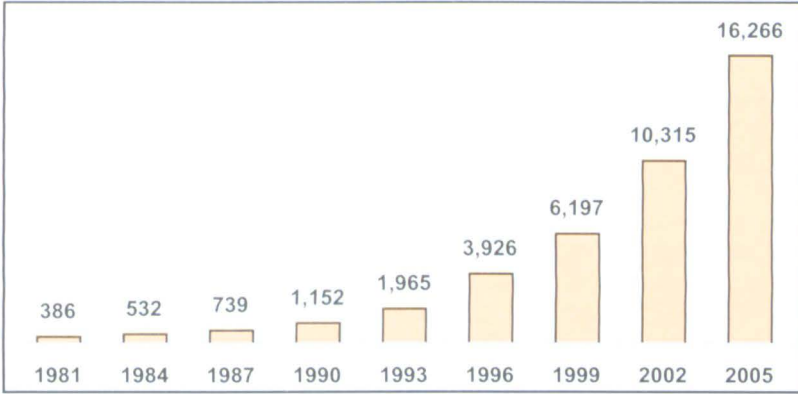
Öğretim Elemanları Sayıları

Uluslararası atıf endekslerince taranan bilimsel dergilerde yayımlanan makale sayısı 1981 yılında 386 iken, bu sayı 2005 yılında 16.266'ya ulaşmıştır. Nitekim, araştırma düzeyi ve üst düzey bilimsel yayınlar açısından, uluslararası bilimsel araştırma sıralamasında Türkiye 44'üncü sıradan 18'inci sıraya yükselmiştir.

Uluslararası Atıf Endekslerince Taranan Bilimsel Dergilerde Yayımlanan Makale Sayıları

Uluslararası Atıf Endekslerince Taranan Dergilerde Yer Alan Türkiye Adresli Yayınların Sayısı İtibariyle Türkiye'nin Dünya Sıralamasındaki Yeri

26

Esas mesleği sağlık ve eğitim olan İhsan Doğramacı'nın başta müzik ve sahne sanatları alanında olmak üzere sayısız kültür ve sanat hizmetleri olmuştur. Konservatuarları üniversiteler çatısı altına alması başlı başına bir devrimdir. Bilim ve teknolojiyi sanatla taçlandırarak Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesini, fakültenin bünyesinde dünyaca ünlü Bilkent Senfoni Orkestrasını kurmuş, muhteşem konser ve tiyatro sahnelerini ülkemize kazandırmıştır. Bu tür hizmetleri nedeniyle ki, Sevdâ-Cenap And Müzik Vakfı 2005 yılında Doğramacı'ya 'Onur Ödülü Altın Madalyası' vermiştir.

Amerika, Avrupa ülkeleri ve diğer bazı ülkeler Doğramacı'nın şahsına birçok fahri doktorluk payeleri tevcih etmiş, kendisini yirmi beş dolayında ülkenin akademi ve meslek kuruluşlarına onursal üye seçilmiştir. Bunun dışında, uluslararası birçok kuruluşun en yüksek düzeyde yöneticiliğine uzun dönemler boyunca seçilmiştir. Öyle zannediyorum ki, İhsan Doğramacı, dünyada belki Türkiye'den daha fazla tanınmaktadır.

Şu hususu da belirtmek isterim ki, Doğramacı ailesine kayda değer bir miras kalmış ve aile ekonomik açıdan rahat bir hayat yaşamıştır. Sayın Doğramacı

tüm malvarlığını, idealleri uğruna harcanmak üzere çocuklarının da muvafakatını alarak kurduğu vakıflara bağışlamış ve Bilkent Üniversitesi ile onu finanse edecek şirketlerin kuruluşuna harcamıştır. Şu anda adına tapuda kayıtlı herhangi bir gayrimenkul olmayan Doğramacı, İhsan Doğramacı Vakfına bağışladığı evinde kira ile oturmaktadır. Kurduğu Bilkent Holdingin doğrudan ya da dolaylı ortağı olan elliyi aşkın şirkette kendisinin ya da aile bireylerinin milyonda bir hissesi dahi bulunmamaktadır. Tüm şirketler Bilkent Üniversitesinin malıdır.

Uzun yıllar yaptığım gözlemlere ve mevcut kayıtlara dayanarak, Sayın Doğramacı'nın kurduğu vakıflar ile Bilkent Üniversitesi ve Bilkent Holding şirketlerine şimdiye kadar yapmış olduğu bağışların bugünkü değerinin dökümünü bizzat hazırladım. İhsan Doğramacı bağışlarının güncelleştirilmiş bugünkü toplam değeri 5 milyar 72 milyon Amerikan dolarıdır. (Bu rakama Doğramacı'nın Hacettepe Üniversitesine yaptığı bağışlar ile Bilkent Üniversitesinin alt yapı harcamaları ve makine, teçhizat, donanım harcamaları dahil edilmemiştir.) Devlet katkı payı olarak ise Bilkent Üniversitesine devlet bütçesinden 1990-2006 yıllarında toplam 18 milyon 553 bin Amerikan doları değerinde Türk lirası tahsis edilmiştir.

27

Anlaşılabacağı üzere, İhsan Doğramacı, hayatı boyunca kişisel ekonomik ve siyasi menfaat peşinde asla olmamıştır. Tüm malvarlığını idealleri uğruna harcanmak üzere kurduğu vakıflara bağışlamış, siyasi mevki önerilerine hiçbir zaman olumlu yanıt vermemiştir.

Tam otuz beş yıldır, Sayın Hocam İhsan Doğramacı ile birlikte olma; onun ideallerini, uygulamalarını yakından gözleme; gerçekleştirdiği inanılmaz eserlerini, bitmek tükenmek bilmeyen çalışma azmini ve kararlılığını hayranlıkla izleme; son yirmi yıldır da kendisiyle bire bir çalışma, bu suretle, bilgi, görgü ve deneyimlerimi geliştirebilme şansına sahip oldum. Bununla daima gurur duydum ve hayatım boyunca da gurur duyacağım. Bu gurur, çocuklarıma bırakabileceğim en büyük mirasım olacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Onur Ödülü'nün şahsına tevcih edildiği Sayın İhsan Doğramacı'yı bu vesile ile kutluyor; onunla bir kez daha gurur duyuyor; kendisine sevgili eşiyle birlikte sağlıklı ömürler diliyor; ülkemize daha pek çok yararlı hizmetler vereceğine tüm kalbimle inanıyorum.

BİR SAĞLIK VE EĞİTİM DEVRİMCİSİ: “HOCA BEY”

Dr. Yalçın ERGİR

Ortodontist

(Hacettepe Üniversitesi, 1980)

Bir varmış, bir yokmuş...

Evvel zaman içinde, büyük mücadelelerle istiklalini kazanmış çok güzel bir ülkede, doğan her üç bebekten biri, sağlık sisteminin yetersizliğinden dolayı bir yaşını dolduramadan ölüyormuş.

Ülkenin başkentindeki hastanede bile hasta bebekler aynı yatakta yatırılıyor, bebeklerin ölü bulunmaları doğal karşılanıyormuş.

28

Okuma yazma bilen oranının da trajik olduğu bu büyük ülkenin, ikisi aynı şehirde olmak üzere, sadece üç üniversitesi varmış.

Ve hastaneye, eğitime susamış bu ülkede, idealist bir çocuk doktoru ortaya çıkacaktı.

Bu doktor, bir gün bile tatil yapmayarak “tüm” ömrünü, maddi ve manevi birikimini, ülkenin dört bir yanında, çağın en ileri düzeyinde hastane ve üniversitelerin açılmasına adayacaktı. Ne kadar ileri düzeye ulaşırsa ulaşılsın, bunu asla yeterli bulmayıp, “Daha ileriye! En iyiye!” düşünün peşinde koşacak ve yeni kuşaklara bu heyecanı aşılayacak sağlık ve eğitim devrimcisi, İhsan Doğramacı’dan başkası değilmiş...

Şimdi aynı ülkede ama yeni binyılda elinize silgiyi alın...

Önce Çocuk Hastanesinden başlamak üzere, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesini, ardından Dişhekimliği, Eczacılık, Hemşirelik, diye devam edip, Merkez ve Beytepe Kampüslerindeki tüm fakülteleri silin.

Sonra, Türkiye'nin doğusundan batısına pek çok şehirde 1970'lerde ancak bir sandalye, bir kürsüyle kurulabilmiş, şimdi pırıl pırıl binalarında genç beyinlerin eğitildiği üniversiteleri de silin.

Ardından bir dünya okulu olan Bilkent Üniversitesini ortadan kaldırıp, Bilkent'in yasal statüsünün yıllar süren bir hukuk savaşının sonucunda Anayasa Mahkemesince tescillenmesinden sonra kurulabilmiş olan Sabancı, Koç, Başkent, Yeditepe, Fatih, Bilim, Bilgi gibi onlarca değerli vakıf üniversitesini, içindeki binlerce öğrencisini, öğretim görevlisini, yardımcı personeli, ailelerini, bazılarının tam teşekküllü hastanelerini, Türkmeneli'nde Türkçe eğitim veren okulları iz bırakmadan silin.

Sağlığı en çağdaş bilgilerle donatılmış doktorların gözetimi altında, okuma aşkına kavuşmuş, kendilerine bir ülke emanet edilmiş yüz binlerce ülkenin çocukları için "hiç tedavi olmadı", "hiç okuyamadı" ya da "üçte biri, daha bir yaşına gelemeden öldü" deyin.

Yani 1950'lerde İhsan Doğramacı isimli bir çocuk doktorunun ortaya çıkmadığını; inanılmaz ve yeni kuşaklarca pek bilinmeyen mücadelesiyle, sağlıkta ve eğitimdeki devrimleri gerçekleştiremediğini varsayın.

29

Sonra da dönüp bugüne, hastanelerde monitörlere bağlı bir damlacık çocuklara; başuğlarındaki ana babaların gözlerine; dershanelerde, fakültelerde, monitörlere bakan pırıl pırıl gençlere; evde onların yollarını gözleyenlere bir bakın.

Ve elinizdeki silgiyle yüreğinize,

"Hiç olabilir miydi?" ya da

"Ya hiç olmasaydı?" diye bir sorun.

TBMM'nin 2007 yılında Prof. Dr. İhsan Doğramacı'ya verdiği "Onur Ödülü", ülkenin dört bir yanında en ileri düzeyde sağlık ve eğitim kuruluşlarının kurulmasına öncülük etmiş, 92. yaşında bile hâlâ kalkınmadan payını yeterince alamamış bölgelerde, yoksul çocukları burs şemsiyesi altında toplayarak dünya çapında eğitim kuruluşları kurulması seferberliğinde olan "Hoca Bey"ine, Türkiye'nin onurlu ve gururlu bir teşekkürüdür.

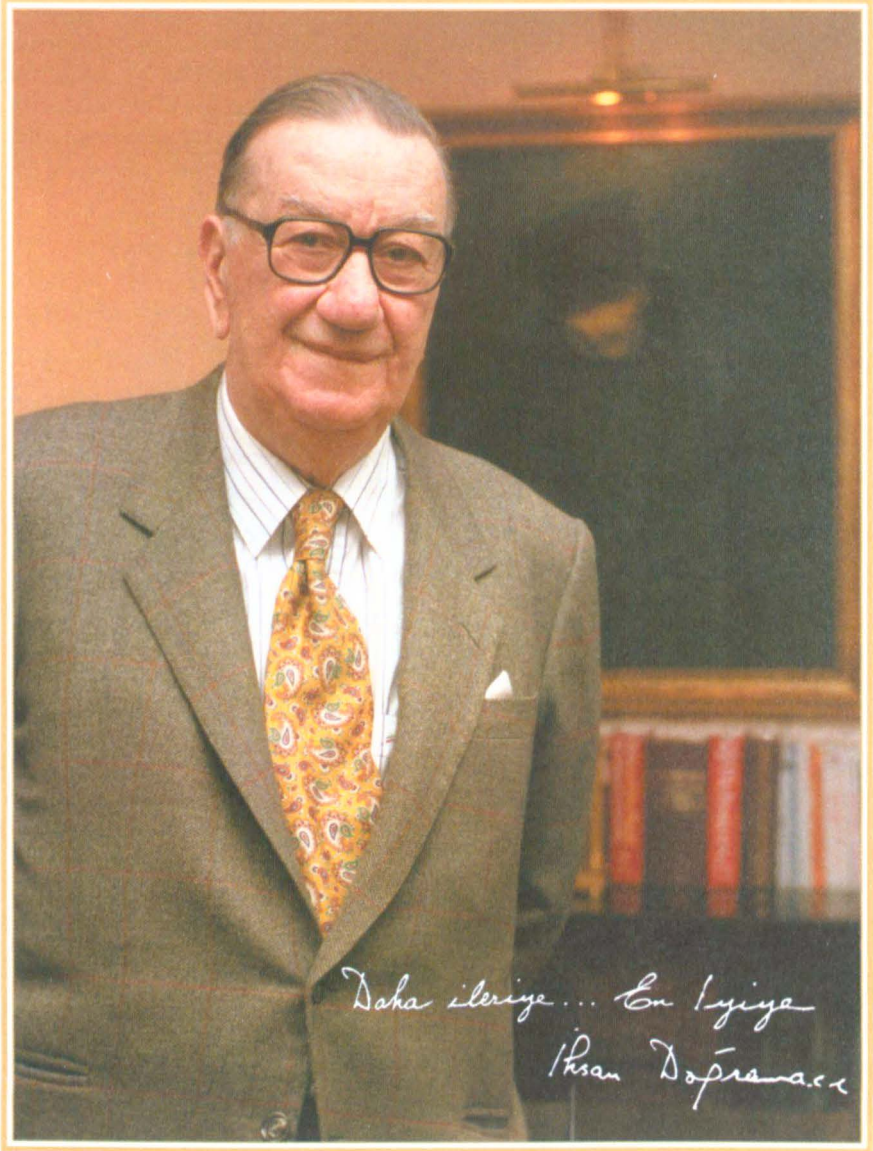
Çocukluğunda *Annenin Kitabı*'nın sayfalarındaki çizimlerle büyülenen; kurucusu ve rektörü olduğu üniversitede öğrenci, ardından asistan olan; öncesinde ve sonrasında gerçekleştirdiği eserlerdeki “üretmenin ve emeğin” değerini bilen bir kişi olarak, Prof. Dr. İhsan Doğramacı'ya onur ödülü verilmesinden dolayı duyduğum tarifsiz mutluluk ve saygılarımla...

2007
TBMM
ONUR ÖDÜLÜ

Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI

Daha ileriye... En iyiye
İhsan Doğramacı

